

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTE:

ÎN CAPITALĂ:	Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei;	3 luni 8 lei.
DISTRICTE:	36 18	10 . . . .
STRĂINATATE:	48 24	12 . . . .

Articolii republicăti nu se înapoiază

PENTRU ABONAMENTE, ANUNCIURI și RECLAME a se adresa:

In ROMÂNIA: La administrație, Pasajul Român, Nr. 8 bis, București, și la corespondenții ziarului din județe.

HAMBURG: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biroul central de anunțuri pentru Germania,

Pentru FRANȚIA, ANGLIA, AUSTRO-UNGARIA și ITALIA: Se va adresa la Agence Havas, Paris.

ANUNCIURILE:

Liniște mică pe pagina IV-a
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei
— Scrisorile nefranțate se refuză.

Pentru inserții și reclame, redacție nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARLELE STRINE

Triest, 24 Martie.

Inainte de plecarea trenului acelerat de la Viena a explodat cu un sgomot de tunet o petardă înaintea gărilor Triestului, unde se va tine măine desvelirea monumentului pentru amintirea impreunării de 500 ani a Austriei cu Triestul. A fost rănit un agent polițiesc.

Budapest, 24 Martie.

Procurorul general a cerut de la Cameră autorizarea să urmărească pe d. Rohonczy pentru tentativă de omor (a tras cu pistolul asupra unui student, care l-a atacat); e probabil că cererea va fi acordată.

Comisiunea de imunitate parlamentară și-a început ancheta. Mai mulți deputați, între cari dd. Teodor Nicolici și Ștefan Tisza, depun că atitudinea tinerului student a fost din cel mai necuvioiosă și că a proferat injurii contra mamele lui ministrul președinte D. Rohonczy a trimis o scrisoare detaliată relatând stena. El afirmă că n'a tras cu pistolul decât după ce a primit o palină.

In ședința Camerei deputatul din stânga, Ugron, a pronunțat o vigoioasă filipică în contra d-lui Tisza, pe care l-somează să se retragă.

Paris, 24 Martie.

O depeșă din Berlin spune, că regimul actual asupra pașaportelor la frontieră Alsacia și Lorena călătorilor, ce veneau din Franța, e decisă în principiu și că punerea în practică a regimului nou de drept comun nu mai este decât o cestiu de câteva zile.

Londra, 25 Martie.

Se vorbește prin cercurile politice, că guvernul ar fi definitiv decis să incerce să pună capăt cestuii irlandeze în timpul sesiunii parlamentare din 1890 sau cel mai târziu în 1891. Parăsind politica pur negativă a lui Balfour, guvernul va prezenta mai întâi un proiect tinzând la reforma guvernământului local din Irlanda și apoi va propune soluția cestuii agricole.

Londra, 24 Martie.

Din Cai se anunță, că Mohamed Berawi a sosit acolo venind din Omdurman. El spune, că șeful Senussi a gonit pe derviși din Darfur și Cordofan, și că aceste provincii sunt ocupate acum de oamenii lui Senussi. Berawi adăga, că în luna a început 6000 Mahdisti contra lui Emin-pasa, dar ei au fost batuți și mai toți omorinați la Bor. Oamenii lui Emin-pasa au lăsat către vapoare și multă muniție. Berawi a scăpat la Omdurman cu 100 oameni.

Berlin, 25 Martie.

Nord. Allg. Zeitung, care anu irecută a partită o campanie de presă contra valonilor rușești, discută astăzi situația financiară rusească în mod bine-vitor, zicând că Rusia a luat un avânt economic, ceea ce se datorează politicii de moderare pacifică.

Proiectul de lege al presei, supus consiliului federal, nu e primit bine nici de conservatorii. Kolnische Zeitung declară în numele liberalilor naționali că este inaceptabil. Desbaterile în Reichstag vor fi foarte foarte animale.

Luxemburg, 25 Martie.

Guvernul de aici respinge cele scrise de Berliner Tageblatt că pentru succesiunea de tron a ducelui Adolf de Nassau mai lipsește assentimentul regelui Olandei. În articolul publicat de guvern în Luxemburger Zeitung se amintește ședința Camerei de la 11 Februarie 1883, în care ministru Blöchhausen a declarat, că regele a comunicat guvernului, că voința lui expresă este că să se respecte contractul familiei. Interpelatorul de atunci Simons a constatat înțelegerea tuturor factorilor autorizați. Astfel cestiuina e regulată atât prin contractul de Nassau, că și prin constituția de Luxemburg și prin voința formală a regelui.

Paris, 25 Martie.
Politia a confiscat ziarul boulanger Coarde pentru că a publicat o caricatură injurioasă a ministrului de Interne Constant.

Redactorul ziarului antiboulanger Bataille d. Gerault, a fost rănit într-un duel cu spada cu colaboratorul unei foi boulangeriste d. Dicklonay. Într-secundanță a fost și Deroulede și Lissagaray.

București, 16 Martie 1889.

Zia de 14 Martie 1889 a fost numai aniversarea proclamării Regatului român, zi de amintire falnică și de legămintă puternice între țară și Suveran; această zi s-a semnalat printre un fapt de mare valoare politică.

Faptul este cunoscut și: Prințul Ferdinand de Hohenzollern, moștenitorul Tronului român, este înscris în apelul nominal al Senatului, pentru a și exercita drepturile și datorile sale constituționale.

Acest fapt, privit cu ironie de un radical, cu oare-care necaz de organul celor ce au pierdut puterea, cu dușmanie de către rătașii, este primit cu drag de către aproape unanimitatea țării, căci el confirmă în mod solemn continuitatea principiului monarhic și a Dinastiei, dată de țară la 1866, legată de țară prin atâta fapte glorioase.

Este în acest act, pentru cei cari voiesc să își pătrundă totă însemnatatea lui, un răspuns ferm celor ce se îndoiesc de stabilitatea Dinastiei noastre. Si acest răspuns este scurt, dar cuprinzător, cum se cade unor conștiințe convinse și în niște imprejurări serioase. România ține la Dinastia sa, după cum ține la sine însăși. Si când primul ministru, vorbind de Dinastie, a zis: «Tare de iubirea noastră, Ea va fi scutul nostru în afară, precum suntem noi scutul El înțăuntru» — el a exprimat în puține cuvinte cugetul puternic al țării.

Da, actul de la 14 Martie nu este îndeplinirea numai a unei formalități constituționale; el este confirmarea unui principiu voit de țară, unui principiu de stabilitate, de ordine și de progres.

Prințul Ferdinand va veni în curând, pentru ca să și iezi locul designat de Constituție, pentru ca să trăiască cu noi, pentru ca să cunoască țara și aspirațiile poporului român, pentru ca să învețe cu noi cine suntem, ce putem și ce vom, pentru ca să se pregătească de înaltă dignitate, pentru care Suveranii noștri iubiti împreună cu țara lău designat. Si din acest traiu împreună, luminat de povetile Regelui nostru, va câștiga mult și țara și tinerul principie.

Sub o aparență rece și linistită, dar izvorit din adâncul unor convingeri puternice, s-a consacrat,

în ședința Senatului de la 14 Martie 1889, acest act care va spune din nou străinății cugetul de care este insușit poporul român.

SERVICIUL TELEGRAFIC
AL ROMANIEI LIBERE.

— 27 Martie —

Londra, 27 Martie.

Corespondentul ziarului Daily-News anunță ziarului său că toate ziarele sărbătoresc aniversarea cu o mare satisfacție și cării anunță apropiata întoarcere a reginei Natalia. Ele invită guvernul să facă cunoștință într-un mod împede parerea sa în această privință, spre a pune capăt neșurantei populării.

Circulația sărea că regalele Milau are de gând să amâne plecarea sa, a cărei dată era anunțată ca apropiată, pentru că ar fi primit de la Yalta o depășă în care se spune că regina Natalia să aibă să se întoarcă fară întâiere la Belgrad.

Sofia, 27 Martie.

D. Stambuloff s-a întors la Sofia.

Sofia, 27 Martie.

Se consideră că probabil că construirea liniei Jamboli-Burgas se va efectua în regie.

St. Sebastian, 27 Martie.

Mari pregătiri s-au făcut pentru primirea reginei Englterei și a reginei regente a Spaniei. Multimea străinătății e enormă. Numerosi servitori ai caselor regale au sosit.

Timpul e splendid, dar o zăpadă abundentă acoperă munții.

Cair, 27 Martie.

După povestirea făcută de Mohamed Beni, Emin-Pasa era sănătos. Toți oamenii săi se aflau cu dênsul în provincia Basarabia-Gazel, către călători europeni însărcinau.

Hamburg, 27 Martie.

Vaporul «Marta» care e însărcinat să transporte pe coastele Africii Orientale expediția dirijată de căpitanul Hissmann și-a întins pânzele azi dimineață în mijlocul manifestațiunilor patriotice ale echipejului și ale publicului.

(Agenția Havas).

A se vedea ultime stiri pe pag. III-a

AGIO

Colectivisti sunt teribili.

Pentru dinșii, realitatea și știința n'au nici o valoare; lucrurile nu mai sunt aşa precum ele sunt, ci aşa precum ei voiesc să fie.

Ei au hotărît, că concepțiunile finanțare ale tovarășilor d-lui Ion Brătianu sunt ultima expresiune a geniuului; și după ce au hotărît aceasta, său pus cu un zel înflăcărat să susțină lucrul, chiar în contra evidenței.

D. Brătianu a fundat Banca Națională și l-a dat o organizație oare-care. Ce-a făcut d. Brătianu este să nu este cu putință ceva mai bine. Orcine s'o atinge de acea organizare, comite său un sacrelje.

De giuba am vorbit colectivisti anii întregi, despre defectele acestui mare așezământ, care prin organizarea și funcționarea lui favorizează agiu; de giuba le-am dovedit pagubele însemnante ce se pricinuiau țării de agio; de giuba le-am arătat că țara poate scăpa de acest flagel.

Colectivisti rămân credincioși hotărâri luate, de a considera concepțiunile lor ca genială, de a tagădu realitatea, de a susține chiar că agiu este un bine pentru țară.

Dovada ne-o dă Voința Națională de ieri, care privește lucrurile astfel:

Meritul întreg al disperaționii agiu, al acestor stări de infiorare, el lasă celor căror aparține: el lasă junimilor, cu atat mai voios, că e unul din faptele cele mai sece, cele mai greșite, care în primul rând caracterizează junimismul și era nouă.

Va să zică disperaționea agiu este un fapt sec și greșit; iar existența agiu, în defășurările lui de 20%, era un fapt cu minte și binefacător pentru țară.

Lăsăm afirmaționea numitului organ la judecata comercianților și la aprețarea opiniei publice.

Până una alta, vom povesti confrăților de la Voința Națională o scenă dintre doi proprietari din București.

Doi buni creștini aveau grădină cu pomi învecinate. Primăvara, unul din ei începe să și curețe pomii de cuiuburile de omizi, cu mijloacele de horticul modernă. Celălalt

nă facea nimic.

Într-o zi, primul, temendu-se pentru grădină sa, oferă vecinului mijlocul să le părăsească.

— Iată-mă în pace, cu fleacurile d-tale, dar rog-u-te să mai întâi ță ce-am făcut eu, că am să fac și eu ce fac dumișata.

— Iată-mă cu fleacurile; n'osă mă înveță d-ta, la bătrânețe, cum să mi îngrăjesc grădina.

Vecinul era convins, că ce face el era mai cu minte. N'a scăpat însă de omizi și grădina lui era o nenorocire pentru proprietarul de prin prejur; dar a murit convins în credința sa că el vedea mai bine, și că celălalt erau niste seci or greșit.

Ne temem că și Voința Națională se găsește, în cestiuinele agiu, în pravoslavnică situație a vecinului cu omizile.

Balul Studentilor

Balul destinat a mari biblioteca și mijloacele de studiu ale tinerimii universitare, după ce a trecut prin peripețiile cele mai descurăjătoare, a finit prin a avea un succes din cele mai însemnante.

Balul fusese amânat, când din concurență cu alte sărbători de binefacere, când din doliul Curții, când din cauza postului religios. A seara în fine, prin deslegare specială a Mitropolitului primat, a putut avea loc. Timpul rău și ploaia torrentială ce a căzut toată seara n'a adus un prejudecător simțitor venitului, deoarece toate lojile și un mare număr de bilete fusese cu mult înainte vindute.

La 10 și un quart, MM. LL. au făcut intrarea în sală, primele fiind în vestibul de miniștri prezenți și de d-nele comitetului cu d-na Maiorescu în cap. Regele a zis cateva vorbe de incurajare tinerilor care compun comitetul studentilor.

Roatele tombolelor au lucrat fără pregeu. Ele erau ținute: una de doamnele Coralia Săvescu, Maria N. Filipescu cu d-soara Negruzz; alta de d-nele St. Silleanu și Const. Disescu; o a treia de d-nele Elena Budăianu, și St. Mihăilescu; o a patra în fine de d-nele Crătunescu, Sp. Haret, și Vitzu.

In asistență am putut distinge pe d-nele P. P. Carp, Zos Sturza, Maria Blaremburg, Babeș, Bucium, Gr. Ștefănescu, Mavrocordat, Francudi cu d-soara, d-soara Segărceanu și Polizu-Micșunescu, d-na Filitis cu d-soara, etc.

CRONICA ZILEI

D. Athanasie Somache, actual sub-comisar clasa II, este înaintat în funcție de sub-comisar clasa I pe lângă prefectura poliției Capitalei, în locul rămas vacanță prin destituirea d-lui G. Penescu.

D-na Eugenia Dabija, proprietară din comuna Floru din județul Olt, a dăruit un loc pe care să se facă localul de scoala în acea comună, cum și 1.000 lei pentru cumpărarea materialului necesar la construirea aceluia local.

D. Căpitan G. Codreanu a cumpărat, din produsul unui bal dat din inițiativa sa, diferite obiecte de îmbrăcăminte la mai mulți elevi și elevi de la școalele din urba Găești, în valoare totală de lei 120 bani 90.

Consiliul sanitar superior, a acordat d-lui doctor Isidor Olivenbaum dreptul de liberă practică a medicinelor în țară.

Luni, 8 Aprilie (stil nou) se va încheia la direcția generală a căilor ferate române (gara de Nord) pentru aprovisionarea a 35,000 metri cubici lemn de foc, esență stejar, cer, carpen, fag, ulm sau jugastru, de predat la una sau mai multe stațiuni între Roman-Botoșani cu linile laterale, sau între Păscani-Iași.

Aceste lemn trebuesc predate în termen de 5 luni, începând cu luna Maiu anul curent, și în cantitate egală pe fiecare lună.

D. Athanasie Somache, actual sub-comisar clasa II, este înaintat în funcția de sub-comisar clasa I pe lângă prefectura poliției Capitalei, în locul remas vacant prin destituirea d-lui G. Penescu.

D-na Eugenia Dabija, proprietară în comuna Floru din județul Olt, a dăruit un loc pe care să se facă local de școală în acea comună, cum și 1.000 lei pentru cumpărarea materialului necesar la construirea acelui local.

D. Căpitan G. Codreanu a cumpărat, din produsul unui bal dat din inițiativa sa, diferite obiecte de îmbrăcăminte la mai mulți elevi și eleve de la școalele din urbea Grăescu, în valoare totală de lei 120, banii 90.

COPURILE LEGUITOARE (SESIUNI ESTRA-ORDINARA)

Camera

Sedința de la 15 Martie 1889

Se dă ceteri moțiunel votate eri de Senat, prin care se proclamă Senator principale Ferdinand, moștenitorul Tronului. (Aplause prelungite).

D. I. Poenaru Bordea depune un proiect de lege pentru înlocuirea imposițului căilor de comunicație printre un impos de 5% pe valorile mobiliare.

D-nii Micescu, Drăghici, Oroveanu și Nicoreșcu fac referire comunicările.

D. Nucșoreanu tine un logos în onoarea aniversării zilei de 15 Martie, în care zi, anul trecut, se trageau gloante asupra Camerei. Într-o parte bine, zice oratorul, că văz Camera răzând acum, pe când anul trecut deputați tremură de frică.

Camera intră în ordinea zielor.

Amendamentele propuse la articolul 8 se resping consecutiv, votânduse articolul nemodificat.

Asemenea se votează nemodificat articolul 9 dpă o scurtă discuție.

Asupra articolului 10 prin care se prevede pentru copii militarii preferința la concurs față de copii civililor.

D. Paladi cere suprimarea acestui articol. D-sa zice că se crează un privilegiu și da-se a contra privilegiilor.

D. C. Dobrescu vorbește în același sens.

D. Ministrul de răsboi zice că d. Paladi a mărit și denaturat chestiunea, prezentând-o Camerel sub alt aspect. D-sa zice că nu e vorba de căt de școală militară, unde când 2 copii, unul de civil și altul de militar au note egale, acesta din urmă să fie preferat.

D. N. Ionescu nu primește nici aceasta și cere pur și simplu suprimarea articolului, după cum propusese d. Paladi.

Se pune la vot suprimarea articolului și se respinge cu 49 pentru și 52 contra.

D. ministrul de lucrări publice, Al. Marghioman depune un proiect de lege, votat de Senat, pentru suspendarea taxelor de cheiagl. (Aplause).

La art. 11 d. Paladi ia iată cuvîntul. D-sa cere ca să se fixeze pentru văduva de militar termenul de 3 ani de viață conținut, în loc de 10 căt prevedea proiectul de lege. D-sa zice că ar fi și mai bine să nu se fixeze niciodată.

D. ministrul de răsboi zice că nu e bine a nu se fixeze niciodată termen, deoarece său văză cazuri, în cari militarii său cununat în ultimele momente ale vieții cu care să servotă sau chiar o femeie pierdută, care să le fi luat mințele, și n-ar fi bine ca unei asemenei femei să i se dea drept de pensie.

D. ministrul cere să se fixeze de Cameră un termen.

D. Gr. Tocilescu propune un amendament prin care se fixează la 6 ani acest termen. Această amendament e primit de comitetul delegaților.

Camera primește și ea acest amendament.

Se dă citire articolului 12. Voci: "d. Paladi, "d. Paladi".

Articolul se votează fără discuție.

D. C. Cogălniceanu: d-le Paladi, a trecut un articol fără ca să vorbiți! (laflitate, aplause).

La articolul 13 care tratează despre subvenția de 800000 lei ce statul dă caselor pensionilor militare, d. Paladi propune un amendament. D-sa cere că să nu se fixeze această subvenție, ci ea să se dea anual în raport cu pensiile de plată.

După un răspuns al d-lui ministru de resurse, se pune la vot amendamentul d-lui Palade, și se respinge, cu 47 bile albe, față cu 54 negre.

Articolul se votează nemodificat.

Se votează apoi fără discuție până la articolul 22, care hotărște intrarea în viitoare a acestel legi de la 1 Aprilie, 1890 punerea în aplicare a acestei legi, și aceasta pe motivul lipsese de fonduri care să răstea mai mare prin darea subvenției de 800,000 lei caselor pensionilor militare.

D. general Manu repondează că această propunere a d-lui Păulescu și-ar fi avut locul la discuția generală a legei, iar acum acum să sfârșit, căci ar însemna că s-a ocupat Camera cu o lege inutilă, când sunt atâtea legi de mare importanță care așteaptă soluție la ușa Camerei.

Amendamentul d-lui Păulescu se respinge, votându-se articolul nemodificat.

Se votează fără discuție până la art. 27, la care d. Palade propune iar un amendament.

D. Cogălniceanu combată acest amendament, care pus la vot se respinge.

Articolul se votează nemodificat.

Asemenea se votează și articolul 28, ultimul.

Legea în total se votează cu 73 bile albe, față cu 9 negre.

În privința statului relativ la plata funcționarilor caselor pensionilor militare, d. Paladi găsește prea mari unele leuri, mai găsește prea mulți funcționari puși la această casă.

Camera nemai fiind în număr, discuția se amâna pe mâine.

D. M. Cogălniceanu anunță Primul ministru o interpelare în privința celor petrecute eri la Senat.

D-sa zice că nu s-a fixat până acum prin acte anumite că Principele Ferdinand e moștenitor, de oarece după acte principale Leopold a renunțat în favoarea fiilor săi, fără a se numi principale Ferdinand.

D. prim ministru zice că va respondere d-lui Cogălniceanu peste 3 zile.

Sedința se ridică la ora 6.

făcea în întâile zile după ce și primea banii lunari. La "heraus-ul", lul Tanda, lula parte numărat Manda. El anunță de dimineață, că "de sără facem heraus, și înădă după cină il și faceadă.

Peste zi Tanda și lucrasă deja bugetul lunar. El era cam acesta:

- 8 fl. locuință
- 20 fl. prânz și cină
- 3 fl. dejun
- 1 fl. spălatul
- 2 fl. reparaturi de haine și ghete,
- 5 fl. varia.

Suma 39 fl. aceeași scăzuță din 41 fl. 66 kr. că avea pe lună, mai rămânea un excedent de fl. 2 și 66 kr. Eată suma destinată pentru "heraus". Acești bani îi numără exact, și băga în portmonetă, ear ceală și lăsa acasă.

Astfel echipat, Tanda și Manda plecau la "heraus". El bea, benzchetau și pățăse golea punga lui Tanda și de oarece consuma de obicei bere, ori cafea, asta se întâmplă de către dimineață, când se întorceau braț în braț și obosiți de chef la culcusele lor.

Acum după ce-i cunoașteți pe acești doi prieteni atât de deosebiți în dispoziții și organism și totușă atât de nedespărțiti unul de altul, o să vă descriu istorioara, a cărui eroi au fost denești tocmai anul trecut.

Petrecesem vacanțele Paștilor acasă și după un repaos de o lună, mă întorceam la Viena. Gândurile mele urmau un curs foarte variat. Sarmalele deacăsă, spanacul sărbător din Viena de altă parte, monotonia deacolo, sgomotul de aci, părinții și camarazi și alte miș de lucruri

PROJECT DE LEGE

Pentru modificarea unor articole din legea asupra instrucțiunel de la 25 Noembrie 1864, din legea pentru numirea profesorilor de la 17 Martie 1879 și din legea pentru fixarea și gradarea remunerărilor de la 6 Martie 1883.

(Urmare și fine)

Art. 334. Programa și condițiile concursurilor pentru catedrele de la externe secundare de fete, la școalele normale pentru învățători, învățătoare, iușititori și institutoare, precum și la școalele profesionale (afară de catedrele limbii franceze și germane, pentru cari s-a dispus mai sus) se vor hotărî de consiliul permanent de instrucție.

Art. 335. Art. 18 din legea pentru numirea profesorilor de la 1879.

Art. 336. După 4 ani de bună funcționare, profesorii și profesorile cu titlul provizoriu de la școalele normale de invățători, învățătoare și institutoare, la seminarul cursul inferior, la externele secundare și la școalele profesionale;

titlul definitiv nu pot fi permisiți (afară de expresa lor învoie) și destituși de căt în urma unei decisiuni a consiliului permanent aprobată de ministru. Consiliul permanent, înainte de a da o decisiune, va cită pe invățători sau învățătoare înaintea sa la o zi anume fixată, și, dacă cel citat se prezintă, va asculta justificarea lor și apoi va pronunța decisiunea. Dacă cel citat nu se prezintă, decisiunea se va pronunța în lipsă fără drept de opoziție.

La art. 337 devin art. 344 se suprimă aliniatul din urmă.

La art. 1 din legea de la 6 Martie 1883 devin art. 345:

a) 80 lei pe lună pentru invățători și învățătoare rurale;

b) 280 lei pe lună pentru profesorii și profesorile școalelor normale de invățători, învățătoare și institutoare, la seminarul cursul inferior, la externele secundare și la școalele profesionale;

c) 360 pentru profesorii de gimnaziile și liceele clasice și reale, de seminarul cursul superior, de școală normală pentru institutori și de școală de farmacie;

d) 360 pentru profesorii de gimnaziile și liceele clasice și reale, de seminarul cursul superior, de școală normală pentru institutori și de școală de farmacie;

e) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

f) Remunerarea profesorilor de religiune școalele laice se fixează la 150 lei pe lună; asemenea a profesorilor și profesoralelor de desen și caligrafie la școalele secundare, afară de gimnaziile și liceele reale și de școalele profesionale în cari acești profesori vor fi remunerati conform art. c și d;

g) Remunerarea profesorilor de religiune școalele laice se fixează la 150 lei pe lună; asemenea a profesorilor și profesoralelor de desen și caligrafie la școalele secundare, afară de gimnaziile și liceele reale și de școalele profesionale în cari acești profesori vor fi remunerati conform art. c și d;

h) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

i) Remunerarea profesorilor de religiune școalele laice se fixează la 150 lei pe lună; asemenea a profesorilor și profesoralelor de desen și caligrafie la școalele secundare, afară de gimnaziile și liceele reale și de școalele profesionale în cari acești profesori vor fi remunerati conform art. c și d;

j) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

k) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

l) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

m) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

n) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

o) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

p) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

q) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

r) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

s) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

t) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

u) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

v) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

w) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

x) Remunerarea profesorilor și profesoralelor de limbi străine moderne se fixează la 200 lei pe lună, cu excepția gimnasiilor și liceelor reale, unde vor avea 360 pe lună;

y) Remunerarea profesorilor

precum și fazele prin care a trecut dezvoltarea economică.

Se credea că Grecii și Romanii au fost niște popoare de la care nu ne-a rămas nimic o urmă de agricultură, economie etc., și că ei erau atât de incultūri incă nu știau să tragă folos din pămînt nici n'aveau idee de ceea-ce se înțelegea sub numele de economie. În urmă Dureau, mare agronom francez, desmine cu totul cele zise și arată prin fapte positive că atât Grecii cât și Romanii aveau agricultură și economie deosebită de invizat. Istoria civilizației nu este decât un lanț alcătuit din mai multe belciuge, dacă s-ar rupe cel din cap total ar fi intrerupt, prin urmare nu trebuie a desprețui starea economică a celor vechi.

Să repetăm de mai multă că România este eminentă agricolă și aceasta cu drept cuvînt, prin urmare noă Români ca descendenți ai Romanilor trebuie să cunoască cu deamnătul agricultura acestui popor. De și România a fost o țară supusă tutelor atacurilor, de și a fost teatrul invaziunilor tutelor hordelor barbare, totuși locuitorii ei au păstrat cu sfîntenie și poate mai mult decât or ce alte popoare obiceiurile și datorile strămoșilor noștri.

Mă simt destul de slab pentru a da o descriere detaliată asupra acestui punct, însă cunoștințele căpătate în această școală cum și din cercetările ce am făcută în prețioasa operă a ilustrului agronom român P. S. Aurelian, intitulată „Economia rurală la Români, mă voi lăsi să da oare-care cunoștințe aproape precise de agricultura acestui popor a căruia aducere aminte desăptă în fie-care român amorul și iubirea către țară.

Români erau un popor foarte laborios și ocupau loc de predilecție era agricultura. Ca și astăzi există bogății carl puneau puțin preț pe negoț și meseriai, căci aceste ramuri le lăsa în mâna sclavilor. Cei mai bili conducerători ai armatei, ca Cincinnati, părăseau coarnele plugului și porneau la răsboiu de unde se întorceau încununati cu laurii vitejiei spre a și cultiva din nou țărini. El iubeau cu atâta pasiune agricultura încât doreau a face răsboie indefinitely pentru a căstiga pămînt mai mult, căci el zicea că unul om liber nu î se cade a avea o prăvălie, lucru murdar de puțină importanță, căci negustorii ei mișcănu pot căstiga până ce nu mint, însă când întreprinderea e mai mare se poate tolera.

Marcu Iuliu Cicero, unul dintre cel mai distins orator, al căruia caracteristică în scriere era de a împodobi frazele cu florile cele mai alese, el nu găsea cuvintele cu care ar fi înălțat agricultura și zicea că nici o meserie nu e mai vrednică de oameni liberi decât agricultura. Pliniu dăsemenea facea mari elogii generalilor ce lăsat plugul și plecau la răsboiu. Dacă vom observa poreclele de Fabius, Porcius, Piso, vedem că de multă onoare se dă cultură pămîntului. Tradiția spune că Romul, după ce puse fundamente Romei, chemă pe locuitorii, le împărță pămîntul și îl îndemnă să lucreze. Aceasta era una din cele mai distinse onoruri pentru fiecare cetățean și nimeni, strein ori cine ar fi fost, nu l'era permis a lucra pămîntul sub devisa Adversus hostem aeterna auctoritas. Amorul și iubirea ce avea nu numai țărani dar și proprietarii mari de țărini erau atât de mare încât el părăseau locurile foarte măhiști, iar bucuria ce simțea când se reintorceau la ele era de nedescris.

Vitele d'asemenea erau onorate până la bigotism, căci le adorau mai mult ca pe zei chiar. Ovidiu în metamorfozele sale zice lufu Pitagora care era obincinuit a se hrăni cu carne: Ce sunt vinovăto? Boi? El sunt animale simple, fără violențe și născute pentru muncii grele.

In vecime uciderea unui boiu era considerată și condamnată ca o crimă.

Pliniu unul dintre naturaliști spune că boul este companioul omului la muncă și el trebuie menajat mai mult decât orice. Bubona era un zeu său divinitate care protegea vitele și sub numele de Sterculius se aducea închinăciune zeului Saturn care înveța pe oameni să îngăse pămîntul cu baligă de vite. Daca a fost vre-o cauză care a făcut pe Numa Pompiliu să inventeze moneta ca semn convențional a fost numai importanță ce aveau vitele și mai mult decât atâtă sub domnia lui Serviu Iuliu se punea pe monete un boiu, o vacă, un porc, o oaie, etc. De aci înainte Români întinzându-și domnia lor, pămîntul și populația îmbrîndu-se, creșteau și nevoile și prin urmare după gonierea regilor se dăde căte 7 jugere de fie-care familie. Un oare-care Curiu Dentat întocmese de 3 ori triumfator i se oferise de Senat 50 jugere de pămînt, însă el le refuza primind numai 7 ca și ceilalți.

Proprietatea Romanilor dar era foarte redusă. Cum dar păteau el estrage o producție așa de frumoasă? Această nu se poate explica decât prin o cultură foarte minuțioasă, bine îngrădită, în adevăr lăcaș cu multă îngrăjire cu instrumente și în lipsă de instrumente el făcea mai toate lucrările cu mână.

Un oare-care Furiu Cresinie se zice că aveau cele mai frumoase holde de bucate și ceilalți locuitori credea că așa atras prin fărmece grăsimea de pe pămîntul lor pentru care l condamnă a se justifica în for. Auzind de acestea el își luă oamenii să bine îmbrăcați, vitele frumoase, precum și instrumentele și presentându-se în forză: eacă în ce sătă farmecile mele, nu

pot însă să vă aduc aci munca și mijloacele mele de cultură.

După aceasta el fu pus imediat în libertate.

Un alt exemplu și mai frumos ne face cunoscut Columela, el spune că Paridită avea 2 fete și drept avere o singură vie. Măritând prima fată și dăde o dată a treia parte din via sa, în urmă însă producția viei era ca și mai înainte. Măritând și a doua fată și dăde iarăși un sfert din via sa și cu toate acestea producția rămase aceeași, ca ne învederează că cu că proprietatea era mai mică cu atât era mai bine cultivată. Deviza tutulor agronomilor și în demnurile lor era astfel: „Semănăți mai puțin și săraci mai mult.” Micșorarea proprietății facea pe Români să cultive cu îngrăjire, căci după ce proprietatea s'a întins agricultura începu a regresa: chiar Virgilii zice: Admirăți o moșie mare, dar cultivăți o moșie mică.

După căderea Republicii însă agricultura începu să dea înapoia, căci proprietarii mai retrăgându-se de la țară își părăsiră moșile, și începând a se așeza în orașe pe terenuri viață în lux și desfășările. Una din cauzele principale care a contribuit, se crede, a fi fost și înăvățuirea Românilor de la popoarele vecine. Proprietarii mari așezându-se în Roma uitară acelle frumoase proprietăți de altă dată și începând a înființa grădini și parcuri pompoase împrejurul Romei înfrumusețate cu toate minunile naturii cu statul, animale sălbatică, basinuri, piscine etc. Piscina lui Lucul a fost vendată lui Hiriu cu 840000. Grădinile luară un avant spăimântător, se sfârșu grădinile suspense acoperite de plăci de mică prin care puteau pătrunde razele soarelui, asemenea aveau și grădini de legumi, fructe etc., căci Tiberiu avea castraveti la masă în or-ce timp. Introduse în Italia părul, rodul, prunul, persicul, lămaiaul. Desinteresarea populației de cultura, sporirea ei făcând ca criza de alimentare să cadă de mai multe ori asupra ei. Așa dar Roma începând a fi alimentată din afară. Sicilia, Egiptul devenind grănarul Italiei. Pentru a îndestrupe pe oameni cu bucate înființate magasii pline cu cereale aplicând o dare în natură numită Frumentum decumanum. Dacă prima cantitate nu le era d'ajuns, și li se mai dă altă cantitate mai mare împosibil se numea Frumentum aestimatum, dacă nici aceasta nu li se ajungea atunci se astăză cumpără grău depunându-l în magazinul sub numele de Frumentum emptum. În fine unele provincii oferă gratuit Pretorii grău și această aprovisionare se numea Frumentum honorarium. În timpul re-publicii se impărtea grău la 60 mil per os. Cesar urca acest număr la 230000, sub împăratul Constantin se întăinea de stat 400 mil persoane.

Populația ajungând în această stare și împovărați de dările către stat începând a-și pierde proprietatea trecedând în mâinile altora care și aceștia la rândul lor permanenți și acele frumoase și roditoare pămînturi ajunseră să fi niște câmpuri sterpe și înțelinate. Eată dar starea economică a României în timpul decadentei imperiului. Eată poporul care în curs de atât de secole sună în mâna sceptrul domniei lumii, cănd făcu ca legile și civilizația să fie respăndite pretutindeni pe unde trecură, popor a căruia agricultură ajunse să atinge perfecționul, ajunse a se nutri cu produse aduse din afară. Europa de astăzi dăorește mare parte din civilizația ei acestui popor, și nu există popor care să nu aiibă exemple de vestită cultură română.

Căzând imperiul progresul civilizației date cu secolii înapoi și totul se acoperă cu un val întunecos.

Agricultura avu aceeași soartă ca și celelalte ramuri ale activității și aceasta pentru că Europa era stăpânita de barbari căror le era urată munca, trecură multe vremuri până începu a se ridica din nou adăpându-se din nesecatele isvoare ale agriculturii romane păstrată de nemuritorii agronomi Varone, Catone, Columella, Palladius etc. Noi cu toate invaziunile ce am suferit totuși am păstrat multe din practicile lor nu numai în agricultură dar și în or-ce ramură a el, fie păstorie, fie economie, fie industrie.

V. I. Russu.

DIVERSE

Grajdurile Sahului. — Un funcționar german poștal din Teheran scrie, că Persia atribuie o însemnată particulară grajdurilor Sahului. Acestea sunt compuse dintr-un colosal sir de clădiri cu un etaj, având lângă ele soprocane deschise, sub care sunt ținuti ca și noapte la aer liber în timpul nesuferitelor călduri de vară. Coporul acestor soprocane stă pe numeroase coloane de cărămidă, de cări stații legăți mai multe sute de căi arabi și turcomani.

La caii albi de rasă li se colorează cozile cu roșu spre semn, că sunt meniți numai pentru usual personal al sahului și al familiile sale și nici un Persian nu poate imita acest semn, căci alt-fel i se confundă calul. Pe lângă această menire grajdurile Sahului mai au o misiune cu totul particulară. Ele sunt un asil sigur pentru oricine căruia i s'a făcut o nedreptate în Persia sau căruia până aci nu i s'a făcut nicio dreptate; cine a convins o crimă și se stie urmărit, acela poate căuta refugiu în grajdurile Sahului și poate fi sigur, că stalmaistrul va raporta despre el sahul

și că i se va da ajutor într'un fel sau altul. De altă parte însă pot trece adeseori ani întregi, până ce nemorociștilor li se permite a vedea fața fiului soarelui. Până atunci le merge grozav de râu în grajdurile din Teheran.

Ei sunt expuși tuturor capriciilor și batocurilor din partea funcționarilor. Stalmaistrul poate an de zile să tăinuască Sahul și prezenta unui nefericit; acesta trebuie să împără darul până și celul mal de jos rândă. De aceea val de persianul sărac, care se vede silnit a căuta refugiu în acea peșteră a leului.

Oamenii sărăsuți susțin din palat își bat joc de el, îl lasă să sufere de foame, îl pun la muncă grea, ba îl pot da afară din grajduri — pe sub ascuns — săcându-l să cadă în mâna sclivilor. Numai oamenii din grajduri pot comite or-ce infamii, sără a se teme de poliție sau de lege. De aceea vizitii sahului sunt temuți în toată țara ca cel mai mare mișcă de cari se ferește orice.

MAINOU

Aseară s'a adunat membrii parlamentului liberal-conservator la clubul conservator, pentru a responde la invitația d-lor Lascăr Catargiu și general Florescu.

După o discuție, la care a luat parte dr. I. Lahovari, L. Catargiu, G. Vernescu, general Manu, Gr. Triandafil, și general Florescu, întrunirea s'a sfârșit prin declarația minoritatii, care urmează pe d. L. Catargiu, că ea va continua lupta în contra guvernului actual.

Această minoritate este probabil că va căuta să se desfacă de partidul liberal-conservator, și să constituie un comitet deosebit, care să lupte pentru realizarea aspirațiunilor ei.

Ministerul domeniilor a fost autorizat să cumpere imobilul d-nei Bla-remberg din strada Academiei, unde se astăză instalații clubul austriac.

Acest imobil va servi la edificarea a doar minister, iar o parte din grădină va fi dată căzarmelor jandarmilor călării pentru ridicarea unui manej.

Fisionomia aceluia colț de București, atât de displăcut astăzi, se va schimba cu totul.

Un număr însemnat de rezursele electorale sunt înscrise la Curtea de casătie; cum ele cătă să fie judecate înainte de Paști, înalta Curte lucrează în toate zilele săptămânii.

Ieri s'a produs o grevă la abatoriu. Ea nu era terminată azi dimineață.

Serviciul aprovizionării orașului cu carne nu a suferit însă într-un număr de zile.

Duminică, 19 Martie, se incep conferințele publice la Ateneu (noul local).

După discursul de deschidere, pe care l'va rostit d. C. Esarcu, d. N. Ionescu va vorbi Duminică asupra învățămintelor din istoria patriei. Imperația română-bulgără.

Joi 23 Martie va vorbi d. V. A. Urechia (Conștiința latină) la neamul românesc.

Duminică 26 Martie, d. A. Odobescu (Closca cu puț).

Joi 30 Martie, d. Gr. Tocilescu (Tomi Constanta) în epoca greco-română.

Joi 13 Aprilie d. Ionescu-Gion (Studiul istoriei române în școalele noastre).

Duminică 16 Aprilie, d. Tache Ionescu (Democrația în Engleză).

Joi 20 Aprilie, d. C. C. Arion (Săraci și bogății).

Duminică 23 Aprilie, d. G. Dem. Teodorescu (Mitologia populară: pri-colică, stafă, strigoii etc.)

Joi, 27 Aprilie, d. dr. Felix.

Duminică, 30 Aprilie, d. G. Marian (Era-nouă).

Toate proiectele financiare ale ministerului de finanțe au trecut cu mare majoritate prin secțiile Camerei, afară de proiectul celor 3 zeci, care întăripă mare ostilitate.

Dealminteri, d. German este gata de a studia cu comisiunea bugetară or-care altă combinație financiară de natură a acoperi deficitul.

Proiectul de lege pentru unificarea impositului funciar a căzut numai într-o singură secțiune prin paritatea voturilor; și cert că în Camera se va șterge și această notă discordantă căci e inadmisibil ca corporurile legiuitorale să mărtină legislația anticonstituțională a unui imposi-

tit mal multe sute de căi arabi și turcomani.

M. S. Regele a bine-vînt, în urma recomandării d-lui Maiorăescu,

a conferit medalia *Bene Merenti*, cl. întâia d-lui Ionescu-Gion, pentru scrierile sale literare și istorice.

D. P. Bărbulescu, recomandat de juriul esaminator pentru a ocupa cu

titlu provisoriu catedra de desenuri și caligrafie la școala comercială din București, a fost confirmat de d. ministru al comerțului.

Citim în *Najineea* de aseară:

Se zice că d. colonel dr. Demonstene, va fi numit șef al noului spital militar care se va inaugura la 15 Aprilie.

Se mai vorbește și de d. colonel dr. Petrescu că ar putea fi chemat în această funcție.

Noi stim că până acumă șeful spitalului este d. colonel dr. Petrescu. Dupe *Najineea*, s'ar părea că pe drumul mutării, din vechiul în nou local, spitalul militar și-ar putea pierde pe actualul șef și că e numai o simplă nădejde mărtine-rea lui.

Suntem informați că d. ministru al comerciului a luat o măsură foarte nemerită în privința marcării obligatorii a paharelor și sticlelor în cari se vând licibile. Până astăzi deși comercianții nu erau obligați a avea marcate paharele cu bere sau sticlele cu vin, unită din restauratori însă vineau de la berea, vinul etc., în sticle marcate dar totodată sticlele erau mai mici decât capacitatea însemnată pe sticla, spre a fraudă publicul.

Ministrul a acordat un termen de toleranță de patru luni pentru că toți comercianții să și verifice și să marcheze sticlele și paharele.

Vinerea viitoare 17 Martie, ora 1 p. m. Academia va ține sedință publică. Se vor face următoarele lecturi:

D. G. Barbu, despre „Proiecte de tractate între Imperatul Leopold I de o parte și între Principatul Transilvaniei și al Munteniei de altă parte“.

D. V. A. Urechia

**CASA DE SCHIMB
MOSCOW NACHMIAS**
Nr. 8, în palatul Prințului Dimitrie Ghika,
(Dacia-Romania) Strada Lipscani, în fața noastră
clădirii a Băncii Naționale.
BUCURESCI
Cumpără și vinde efecte publice și face orice
schimb de monede.

Cursul pe ziua de 16 Martie 1889

	Comptul	Vinde
5% Rentă Amortisabilă	97 ¹ / ₄	98 ¹ / ₄
Româna perpetuă	98	98 ¹ / ₄
Oblig. de Stat (Conv. Rur.)	100 ¹ / ₄	101
Rentă Amortisabilă	82 ¹ / ₄	83
Municipale	87 ¹ / ₄	88
Casel Pens. (300 l.)	238	242
Scri. funciare Rurale	104 ¹ / ₄	105
Urbană	96 ¹ / ₄	97 ¹ / ₄
Urbane	104	104 ¹ / ₄
cu prime Em. 1888.	101	102
Crucea Roșie Italiane cu pe-	30	33
Alba Holandesă cu prime	25	27
Austria cu prime	42	45
Ungare	30	33
Basilica Dombană	19	22
Otomane	50	54
cu prime Buc. (20 lea)	50	55
Aur contra argint sau bilete	—	1/1%
Florini Val. Austriac	209	211
Mărți germane	124	126
Bancnote franceze	100	100 ¹ / ₄
Idem italiene	99	100
Ruble Hartie	268	272
N.B. Cursul este socotit în aur.		

Neîntrecut pînă acum
G. MAAGER Medalje de merit

Untu de ficat de morun purificat
(Huile de foie de morue purifiée) a lui

GUILLAUME MAAGER IN VIENNA

MORUE

Examinat de la primul autoritate medicală și cauza ușoarei lui digestibilități mai ales, ordonat pentru copii ca cel mai curat, cel mai bun* natural și recunoscut ca cel mai folositor remeđiu contra maladiilor de piept și al plămănilor, contra scrofulelor, pectenilor, dicerelor, maladiilor granulare și sibiciunii.

* Mai multe firme de curenț amplu și calitate inferioare de un fel de ficat de morun în flacoane triangulare și încearcă să debite drept unul de ficat de Morun a lui G. Maager.

Bentru evitare o asemenea leziune se rongă a se considera numai acele flacoane ample cu aderență un fel de ficat de morun purificat, pe al căror perete, eticheta și rețeta de înțrebuijare se găsește imprimat numele "Maager".

„ROMANIA LIBERA”
Ziar politic, economic, cotidian

Nr. 3 bis, — ADMINISTRAȚIA PASAGIUL ROMAN, — Nr. 3 bis

Priimesco anunțuri insertii și reclame, cu prețuri moderate

**PRIMUL SI SINGURUL BIROU
DE PLASARE**

Pentru instituțioare, guvernamente, menajere, camerești superioare și deținute (bone), — concesional de guverna pentru toată România.

Grație numerozilor sale relații cu străinătate și cu toată întreagă agenție este în stare să îndeplinească orice cerere.

ADRIALDA BANCUA
Instituția și sprijinul, Calea Victoriei, nr.

In fața Palatului Regal.

Recepțione de la 2 - 7 ore d. amiază

— Vîndere de obiecte de vîndere

— Vîndere de obiecte